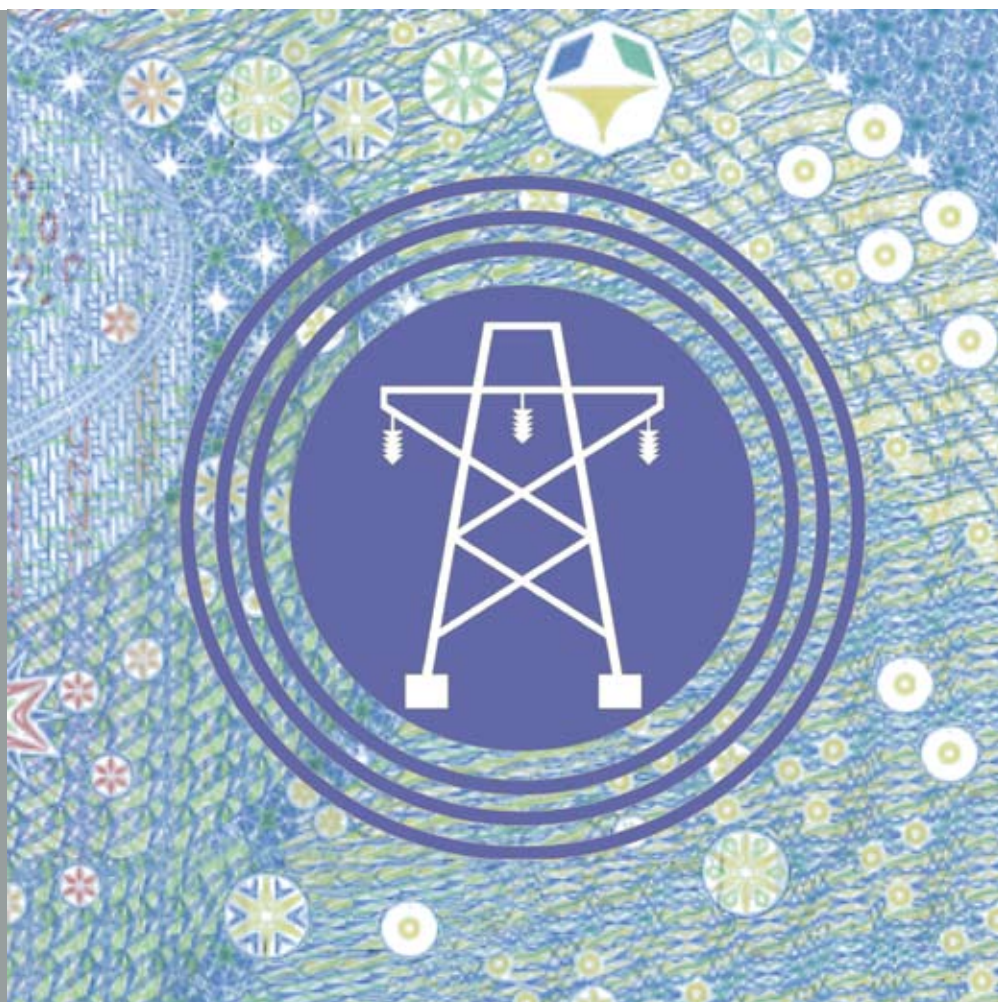

Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten fra 2007

Oppsummering av høring i 2006 og endringer i
forskrift om økonomisk og teknisk rapportering,
m.v.

11
2006

D
O
K
U
M
E
N
T

Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten fra 2007

Oppsummering av høring i 2006 og endringer i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering m.v.

Dokument nr 11/2006

Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten fra 2007. Oppsummering av høring i 2006 og endringer i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering m.v.

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Eva Næss Karlsen

Forfattere: Edna Grepperud, Eva Næss Karlsen, Tore Langset, Asle Tjeldflåt

Trykk: NVEs hustrykkeri

Opplag:

Forsidefoto:

Emneord: Økonomisk regulering, nettvirksomhet, KILE, referanserente, justeringsparameter

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Oktober 2006

Innhold

Forord	4
Sammendrag	5
1 Innledning	7
2 Høringsinstansenes syn og NVEs vurderinger.....	8
2.1 Kapittel 7. Generelt om inntekter for nettvirksomheten	8
2.1.1 Endringer foreslått i kapittel 7.....	8
2.1.2 Høringsinstansenes merknader	8
2.1.3 NVEs vurdering	9
2.1.4 Konklusjon.....	9
2.2 Kapittel 8. Fastsettelse av inntektsrammer	9
2.2.1 Endringer foreslått i kapittel 8.....	9
2.2.2 Høringsinstansenes merknader	10
2.2.3 NVEs vurdering	14
2.2.4 Konklusjon.....	17
2.3 Kapittel 9. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi	18
2.3.1 Endringer foreslått i kapittel 9.....	18
2.3.2 Høringsinstansenes merknader	19
2.3.3 NVEs vurdering	21
2.3.4 Konklusjon.....	21
3 Øvrige merknader	22
3.1 Presisering av nettvirksomhet	22
3.1.1 Høringsinstansenes merknader	22
3.1.2 NVEs vurdering	22
3.1.3 Konklusjon.....	23
3.2 Andre innspill.....	23
3.2.1 Høringsinstansenes merknader	23
3.2.2 NVEs vurderinger	24
3.2.3 Konklusjon.....	24
3.3 Anleggsbidrag	25
4 Endringsforskrift	27
5 Referanser	35
6 Liste over høringsinstanser med uttalelser	36

Forord

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har 18. oktober 2006 vedtatt forskrift om endring av forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.

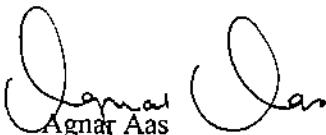
Det henvises til NVE dokument 3/2006 vedrørende bakgrunnen for den vedtatte forskriften. For en nærmere beskrivelse av alle endringer i forskriften vises det dessuten til tidligere høring og NVE dokumentene 9/2005 og 19/2005. NVE gjør oppmerksom på at det i desember 2005 ble vedtatt endringer i forskriftens del I og nytt kapittel 9A, se NVE dokument 19/2005. Disse bestemmelsene er ikke gjengitt her.

Endringene har vært på offentlig høring i perioden 5. mai til 1. august 2006. NVE har mottatt 43 høringsuttalelser knyttet til denne forskriften.

Dette dokumentet inneholder en oppsummering av høringsuttalelser, NVEs kommentarer og vurderinger av de enkelte punktene, samt endelig forskriftstekst.

Endringene skal tre i kraft 1. januar 2007.

Oslo, 18. oktober 2006

Agnær Aas
vassdrags- og energidirektør

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Sammendrag

I høringsforslaget fra mai 2006 (NVE-dokument nr. 3/2006) foreslås KILE-ordningen endret slik at den blir fullt ut integrert i reguleringsmodellen, det foreslås en flytende fremfor en fast referanserente, inflasjonsjusteringen av kapitalkostnadene foreslås opphevet, justeringsparameteren for nyinvesteringer tilpasses forslaget om flytende referanserente og referanseprisen på kraft for dekking av nettapkostnader foreslås nedjustert ved at påslaget på systemprisen reduseres fra 20 kr/MWh til 13 kr/MWh.

De fleste støtter forslaget om at KILE skal behandles som enhver annen kostnad og derfor integreres fullt ut i reguleringsmodellen, men påpeker samtidig at dette reduserer investeringsinsentivene. Flere mener at det ikke er mulig å beregne riktig KILE i effektivitetsanalysene. Enkelte påpeker at den foreslåtte direkte virkningen på årsresultatet kan være uheldig. NVE mener at de foreslåtte endringene av KILE-ordningen er viktig og riktig og opprettholder derfor forslaget som ble sendt på høring.

Mange støtter NVEs forslag til langsiktig flytende rente. Professor Thore Johnsen foreslår en inflasjonsjustert fastrente, som noen mener kan være et godt alternativ. De aller fleste mener at risikopremien, som er ca 2,7 prosent ved en nominell risikofri rente på 5 prosent, er for lav. De henviser til eksterne vurderinger som mener risikopremien bør ligge høyere. Etter en samlet vurdering har NVE kommet til at anslag for forretningsbeta bør justeres opp til 0,35. Referanserenten vil da fremkomme ved $1,14r + 2,39\%$, noe som tilsvarer et risikopåslag på om lag 3,1 prosent dersom en legger til grunn en nominell risikofri rente på 5 %. Det er NVEs oppfatning at dette risikopåslaget tar tilstrekkelig høyde for usikkerheten i reguleringen, inklusive usikkerheten i tilknytning til de foreslåtte modellene for fastsettelse av kostnadsnormene.

Forslaget om å fjerne inflasjonsjusteringen av kapitalkostnadene møter motstand fra mange. Det hevdes at dette gir underkompensasjon for allerede gjennomførte investeringer, øker risikoen og reduserer investeringsinsentivene. NVE mener at med den nye modellen er det ikke lenger behov for en inflasjonsjustering og opprettholder derfor sitt forslag.

Forslaget til justering for investeringer støttes av høringsinstansene.

Så godt som alle nettselskap og deres bransjeorganisasjoner mener at lokale områdepriser og ikke systempris som foreslått i høringsdokumentet bør legges til grunn for beregning av referanseprisen på kraft. KS mener dagens påslag på 20 kr/MWh bør beholdes. Vår vurdering er at bruk av lokal områdepris i reguleringen samsvarer bedre med nettselskapenes virkelige kostnader knyttet til å handle inn nettapet, og at det dermed vil redusere risikoen. Det foreslåtte påslaget på referanseprisen inneholder et kompensasjonselement på 2 kr/MWh for dette, og NVE vil derfor redusere påslaget fra 13 kr/MWh til 11 kr/MWh. De administrative merkostnadene i forbindelse med den årlige fastsettelsen av inntektsrammene vurderes som lite problematisk og forskriften endres for å ta hensyn til at lokal områdepris skal benyttes.

Det har også kommet kommentarer på forhold som ikke er på høring. Flest kommentarer er kommet i tilknytning til den nye bestemmelsen om at alle inntekter skal være innenfor inntektsrammen (§ 1-4) og at det da er behov for en klarere definisjon av hva som er en

nettjeneste og hva som ikke er det. Til tross for at § 1-4 ikke har vært på høring, har NVE vurdert merknadene. NVE mener at det viktigste her er å sørge for at regelverket er utformet slik at nettselskaper gjennomfører tiltak som kunden ønsker og har betalingsvilje for. Dette er først og fremst knyttet til endringer i allerede eksisterende nettanlegg (flytting, kabling av luftstrek) og tilfeller hvor kunden ber om spesielle løsninger eller kvalitet utover det som er vanlig. Det er ikke nødvendig med store endringer i forskriftsteksten for å løse dette og det er innført en unntaksbestemmelse i § 1-4.

FSN og KS mener at en 50/50 fordeling mellom egne kostnader og kostnadsnorm er bedre enn en 40/60 fordeling. Det er naturlig at det oppstår en ekstra usikkerhet ved overgangen mellom to reguleringsregimer. Vektleggingen av kostnadsnormen kan reduseres de to første årene av reguleringen uten at dette får vesentlig betydning for insentivene i reguleringen. NVE vil derfor innføre en overgangsbestemmelse som endrer fordelingen til 50/50 i årene 2007 og 2008. Deretter vil fordelingen være 40/60 som foreslått.

NVE har kommet frem til at tidligere forslag til endring av hvordan anleggsbidrag skal håndteres regnskapsmessig kan gi utilsiktede avgiftsmessige virkninger og heller ikke er nødvendig for å få til en tilstrekkelig likebehandling av anleggsbidragsfinansiert kapital og øvrig kapital. Det sentrale er at kapitalkostnader i tilknytning til anleggsbidragsfinansierte investeringer håndteres på samme måte som investeringer finansiert på ordinær måte i DEA-analysene. Det vil bli endringer i rapportering av anleggsbidrag i den økonomiske og tekniske rapporteringen for å sikre at NVE har riktig informasjon om kapitalkostnadene knyttet til anleggsbidragsfinansierte investeringer for alle selskaper.

1 Innledning

NVE har gått igjennom mottatte høringsuttalelser og vurdert disse. Det har spesielt blitt lagt vekt på om høringsuttalelsene presenterer nye argumenter som NVE ikke vurderte da høringsforslaget ble utarbeidet. NVE har så langt som mulig gjort en helhetlig vurdering av høringsuttalelsene.

Kapittel 2 i dette dokumentet inneholder forskriftsteksten fra høringsforslaget, sammendrag av høringsinstansenes syn, NVEs vurdering av høringsuttalelsene samt NVEs konklusjon med hensyn på eventuelle endringer i forskriftsteksten.

Kapittel 3 kommenterer uttalelser som gjelder forskriftstekst, men som ikke har vært på høring i 2006. Videre er det også noen merknader som er av generell karakter og som ikke relaterer seg direkte til forskriftsteksten.

Kapittel 4 gir en oversikt over bestemmelser i forskriftens del I, II, IV og VI som er vedtatt 18. oktober 2006.

Referanser er gitt i kapittel 5, mens en i kapittel 6 finner en liste over høringsinstanser som har kommet med uttalelser.

2 Høringsinstansenes syn og NVEs vurderinger

2.1 Kapittel 7. Generelt om inntekter for nettvirksomheten

2.1.1 Endringer foreslått i kapittel 7

§ 7-1. *Inntekter ved salg av netjtjenester*

Nettvirksomhetens tillatte inntekter ved salg av netjtjenester er summen av årlig inntektsramme for nettvirksomheten jf. § 7-2, og kostnader som kan dekkes inn som et tillegg jf § 7-3, fratrukket avbruddskostnader, jf. § 9-1. I KILE-beløpet skal det trekkes fra beløp som omfattes av individuelle avtaler, § 9-3.

Kostnader som er pådratt som følge av overtredelse av lov eller pålegg gitt i medhold av lov skal ikke med i beregningsgrunnlaget for selskapets tillatte inntekter.

§ 7-5. *Tariffing og håndtering av mer- eller mindreinntekt*

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter ved enkeltvedtak årlig mer- eller mindreinntekt for nettvirksomheten.

Merinntekt er en positiv differanse mellom faktiske inntekter fratrukket tillatte inntekter. Mindreinntekt er en negativ differanse mellom faktiske inntekter fratrukket tillatte inntekter.

Nettvirksomheten skal håndtere merinntekt og mindreinntekt slik at saldo over tid går mot null. Merinntekt skal tilbakeføres kundene og mindreinntekt kan hentes inn fra kundene ved beregning av tariffer.

2.1.2 Høringsinstansenes merknader

§ 7-1. *Inntekter ved salg av netjtjenester*

NTE Nett AS mener at KILE-beløp i § 7-1 også må fratrekkes kompensasjon for svært lange avbrudd, jf. § 9A-2.

§ 7-5. *Tariffing og håndtering av mer- eller mindreinntekt*

EBL og Eidsiva mener at større tariff- og inntektsmessige svingninger kan oppfattes uheldig av både kunder og selskap når KILE håndteres som en inntektsreduksjon samme året som det oppstår.

FSN ber NVE endre forslaget om at KILE-kostnadene skal ha en direkte resultatmessig virkning. FSN mener at dagens ordning der selskapene selv velger når KILE-saldo skal gi resultatmessig virkning har en positiv effekt ved at det enkelte selskap gjør egne vurderinger av svingninger i avbruddskostnadene mot svingninger i vær og klima. De mener at tilfeldige og uforutsette forhold vil gi feil regnskapsmessig bilde av de driftsmessige forhold.

Forbrukerrådet etterlyser at det i § 7-5 må tas inn noe om tidsaspektet for innhenting av mindreinntekt og størrelse på mindreinntektene. Forbrukerrådet viser her til reglene om foreldelse i foreldelsesloven.

2.1.3 NVEs vurdering

Utbetaling i forbindelse med svært langvarige avbrudd behandles som en ordinær driftskostnad og er ikke med i beregning av KILE-beløp, jf. § 9-1. Det er derfor ikke korrekt å trekke dette kompensasjonsbeløpet fra KILE-beløp slik NTE mener.

Med NVEs forslag til integrering av KILE i inntektsrammefastsettelsen vil svingninger i kostnadene gi en direkte resultatmessig effekt i det året kostnaden oppstår. Dette vil være likt for alle typer kostnader selskapene pådrar seg. Bakgrunnen for forslaget er en mest mulig symmetrisk behandling av alle kostnader (se også kapittel 2.2 nedenfor). NVE har i høringsdokument 3/2006 sagt at mer-/mindreinntektssaldoen kan brukes til å redusere uønskede svingninger i tariffene. For de fleste selskap utgjør KILE-kostnader en liten andel av de totale kostnadene. Dette skulle tilsi at variasjoner i KILE ikke bør gi de store resultatmessige svingningene. NVE mener det er galt slik FSN hevder at tilfeldige og uforutsette forhold kan ved NVEs forslag gi feil regnskapsmessig bilde av driftsmessige forhold. NVE mener at avbrudd i strømforsyningen er et driftsmessig forhold som også skal fremgå av selskapenes årlige resultatregnskap.

NVE har i § 7-5 foreslått at nettselskapene skal utarbeide en plan for å styre mer-/mindreinntektssaldoen mot null over tid. Videre er det foreslått at NVE ved enkeltvedtak i særlige tilfeller kan redusere akkumulert mindreinntekt. Gjennom NVEs kontroll av selskapenes saldo for mer-/mindreinntekt og deres plan for styring av denne, mener NVE at det ikke er behov for å ta inn regler om foreldelse for innhenting av mindreinntekt.

2.1.4 Konklusjon

Det er ikke kommet inn merknader til kapittel 7 som gir grunnlag for større endringer i forhold til NVEs forslag til forskriftstekst.

2.2 Kapittel 8. Fastsettelse av inntektsrammer

2.2.1 Endringer foreslått i kapittel 8

§ 8-1. Kostnadsgrunnlag

Kostnadsgrunnlaget for det aktuelle år fastsettes med utgangspunkt i følgende innrapporterte verdier for regnskapsåret to år tilbake i tid:

- a) inflasjonsjusterte drifts- og vedlikeholdskostnader
- b) avskrivninger på investert nettkapital
- c) bokført verdi på nettkapital per 31. desember, tillagt 1 prosent for netto arbeidskapital
- d) nettap i MWh
- e) utbetaling ved svært langvarige avbrudd, jf. § 9A-2

f) KILE-beløp, jf. § 9-1.

Kostnader som er pådratt som følge av overtredelse av lov eller pålegg gitt i medhold av lov skal ikke inngå i kostnadsgrunnlaget.

§ 8-2. *Kostnadsnorm*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal årlig fastsette en norm for det enkelte selskap sine kostnader. Kostnadsnormen fastsettes på bakgrunn av sammenlignende effektivitetsanalyser som skal ta hensyn til relevante forskjeller i selskapenes rammebetingelser. I særlige tilfeller kan kostnadsnormen fastsettes etter individuelle vurderinger.

Ved fastsettelse av kostnadsnormen skal det i størst mulig utstrekning tas hensyn til relevante samfunnsøkonomiske kostnader i tillegg til selskapets egne kostnader.

§ 8-3. *Referanserente*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en referanserente som fremkommer ved:

$$r_{NVE} = 1,12r + 2,12\%$$

der r er årsgjennomsnittet av effektiv rente for 5 års statsobligasjon slik denne beregnes av Norges Bank.

§ 8-4. *Referansepris på kraft*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en årlig referansepris på kraft.

Den årlige referanseprisen er en volumveid månedspris tillagt et påslag på 13 NOK/MWh. Månedspris er gjennomsnittlig systempris fra Nord Pool Spot AS.

Som grunnlag for vekt benyttes månedlig brutto forbruk slik den fremkommer i Norges vassdrags- og energidirektorat sin korttidsstatistikk for alminnelig forsyning.

§ 8-5. *Tillegg for investeringer*

I årlig inntektsramme skal det inngå et tillegg for investeringer. Tillegget fremkommer som det aktuelle års tilgang av varige driftsmidler i nettvirksomheten, inklusive felles fordelte varige driftsmidler, multiplisert med en faktor bestående av 1,6 ganger referanserenten.

Det gis ikke tillegg etter denne bestemmelsen for anlegg finansiert ved anleggsbidrag.

2.2.2 Høringsinstansenes merknader

§ 8-1. *Kostnadsgrunnlag*

KILE

Mange høringsinstanser mener det er positivt med full integrering av avbruddskostnader i kostnadsgrunnlaget som benyttes ved fastsettelse av inntektsrammen, men har samtidig merknader til detaljene i modellen.

EBL mener at det viktigste for å sikre samfunnsøkonomisk fornuftige insentiver til leveringskvalitet må være at KILE-kostnadene behandles som enhver annen nettkostnad i reguleringen. EBL er derfor enig i NVEs prinsipp om integrering av KILE. EBL mener imidlertid at forslaget som innebærer å redusere KILE-gevinsten fra 100 % til 60 % reduserer investeringsinsentivene. En gruppe på 12 selskap som kaller seg "alliansen"¹ har i en felles uttalelse også påpekt dette. Alliansen forutsetter at investeringsinsentivene blir kompensert på annen måte.

EBL mener videre at risikoen for ekstremhendelser er høy i regional- og sentralnettet slik at det ikke er forsvarlig å la KILE være en del av målestokk-konkurransen her. EBL stiller seg tvilende til om KILE-norm kan fastsettes ved hjelp av DEA-analyser.

Hafslund Nett AS mener det er viktig at det samme kostnadsgrunnlaget for KILE benyttes både ved fastsettelse av kostnadsgrunnlaget og grunnlaget for normkostnaden. På lik linje med øvrige kostnadselementer bør siste års tilgjengelige KILE-kostnad etter deres syn benyttes, og ikke et gjennomsnitt over flere år. Hafslund Nett AS mener dette ikke vil være problematisk med hensyn til tariffstabilitet ettersom KILE-kostnadene utgjør en relativt liten andel av de totale kostnadene.

Fortum mener at det bør vurderes om det kan beregnes en KILE-norm individuelt per selskap og dermed holdes utenfor DEA-målingen. En slik norm vil i motsetning til forslaget kunne beholdes over tid slik at selskapene varig får beholde 60 % av en reduksjon.

KS Bedrift har betenkeligheter ved å integrere KILE-kostnadene i beregning av kostnadsnormen og hvorvidt DEA-analysen reelt kompenserer forskjeller i rammebetingelser som har betydning for ILE.

Enkelte høringsinstanser som FSN og Eidsiva ønsker å beholde dagens KILE-ordning. Eidsiva mener at det må hensyntas at det er nedlagt betydelige ressurser for å redusere faktisk KILE. FSN men at en bør legge avgjørende vekt på langsiktig leveringskvalitet, og betrakte nettanleggene i et mye lengre tidsperspektiv. De mener at dagens KILE-ordning er mer robust i forhold til kortsiktige uheldige valg, enn den foreslåtte modellen. FSN foreslår at dagens modell videreføres, med en oppdatering for de siste års utvikling av ILE. Som utvikling i ILE kan en benytte midlere faktisk ILE for de ti siste tilgjengelige år multiplisert med faktisk energioverføring.

Statnett kommer med merknad om at KILE-beløp ikke skal inngå i Statnetts kostnadsgrunnlag og ønsker at bestemmelsen skal inneholde et ledd om at KILE-rammen fastsettes ved enkeltvedtak som et tillegg i Statnetts inntektsramme og at deres KILE-kostnader ikke inngår i kostnadsgrunnlaget. Statnett stiller spørsmål om dette også bør gjelde for andre selskap der NVEs forslag til hovedmodell ikke er egnet.

EL & IT Forbundet er skeptisk til om forsyningsikkerheten ivaretas på en forsvarlig måte med NVEs kriterier om at samfunnsøkonomiske tiltak er bedriftsøkonomiske lønnsomme og vice versa.

¹ Selskap i "alliansen" er Agder Energi, BKK, Haugaland Kraft, Istad, SFE, Skagerak Energi, Statkraft, Sognekraft, Sunnfjord Energi, Sunnhordland Kraftlag, Tafjord Kraft, Trondheim Energiverk.

Mange av høringsinstansene tar i sine merknader forbehold med hensyn normmodellen og hvordan KILE skal inngå her. Mange mener at det ikke er mulig å beregne en normert verdi på KILE i en DEA-modell. De henviser her til Sintef-rapport nr. TR A6384.

Landsorganisasjonen i Norge (LO) og representanter for sluttbrukersiden (Forbrukerombudet, HSH, Forbrukerrådet) gir sin støtte til NVEs forslag.

Inflasjonsjustering av kapitalkostnadene

Det er flere høringsinstanser som representerer nettselskapene som påpeker at bortfall av inflasjonsjustering fører til at allerede gjennomførte investeringer blir underkompensert når den nye reguleringen innføres.

Statnett sier at øvrige selskap vil delvis bli kompensert for svekket lønnsomhet for gjennomførte investeringer gjennom den foreslåtte kalibreringen av bransjens samlede avkastning.

KS Bedrift tolker NVEs argumentasjon om å fjerne inflasjonsjusteringen som at risikoen til nettselskapene øker og mener at risikopåslaget må øke på bakgrunn av dette.

Når det gjelder beregning av kostnadsgrunnlag og fjerning av inflasjonsjustering på kapitalkostnadene, mener DSB at det er viktig at ordningen sikrer at det blir foretatt investeringer i nettet og at foreslåtte endringer ikke medfører at det blir foretatt mindre investeringer enn i dag. Det pekes her på reduserte investeringer i de senere årene.

EL & IT Forbundet ønsker å opprettholde inflasjonsjusteringen av kapitalkostnadene.

EBL og Hafslund Nett påpeker at finansregnskapet ikke er egnet til reguleringsformål, og at det anmodes om at NVE bør igangsette et prosjekt for å utarbeide et eget reguleringsregnskap. Hafslund Nett AS mener forslaget om å fjerne inflasjonsjusteringen av kapitalkostnadene er problematisk fordi det prinsipielt ikke er en korrekt bruk av historisk kost/bokførte verdier. EBL og Hafslund Nett mener at nyverdi som kapitalmål og grunnlag for fastsettelse av inntektsramme vil være en bedre og mer korrekt metode enn bruk av bokført verdi basert på historiske kostnader. Det oppfordres til å igangsette utredninger om dette.

Andre merknader

Statnett kommenterer at det i § 8-1 siste ledd må komme klarere frem at kostnader som ikke skal inngå i kostnadsgrunnlaget er bøter, tvangsmulkt, gebyrer og lignende som følge av overtredelse av lov eller pålegg, og ikke kostnader som følge av lov eller pålegg.

§ 8-2. Kostnadsnorm

Det er kommet innspill til at NVEs forslag til normmodell gjør at fusjoner blir ulønnsomme.

§ 8-3. Referanserente

Høringsuttalelsene om referanserenten støtter i hovedsak NVEs forslag om bruk av en flytende rente og at det skal legges til grunn en langsiktig statsobligasjon (5 år) som nominell risikofri rente.

Enkelte mener at bruk av fast realrente som inflasjonsjusteres er et bedre alternativ enn bruk av 5 års rente, blant andre Hafslund Nett som henviser til arbeid gjort av Thore Johnsen. Hafslund Nett oppfordrer NVE til å vurdere dette forslaget på nytt. EBL støtter NVEs forslag, men sier også i sin uttalelse at en fast realrente er et alternativ.

Finansnæringenes Hovedorganisasjon (FNH) anser at det for nettvirksomheten antakelig vil være mest hensiktsmessig med langsiktig finansiering, også med hensyn til rentevilkår. FNH mener at forslaget til referanserente vil gi selskapene en vanskelig finansiell risikosituasjon. FNH mener at NVE bør vurdere å foreslå et alternativ i referanserenteberegningen i de tilfeller hvor nettselskapet inngår en langsiktig fastrentefinansiering av nettinvesteringer. FNH har også merknader til egenkapitalandelen i beregning av referanserenten og foreslår at gjeldsgraden økes fra 60 % til 70 %. FNH mener at med utgangspunkt i den norske reguleringsmodellen er det ikke behov for så stor egenkapitalandel som gjennomsnittet i Europa på 40 %.

KS Bedrift mener at politisk risiko kan være et argument som kan støtte argumentasjonen om at kortere reguleringsperiode (fra 5 år til 1 år) gir økt risiko. Videre mener KS Bedrift at årlige oppdateringer er basert på et modellverk og grunnlagsdata som ikke er "perfekt korrekte". Dette tilsier at en bør oppjustere risikopåslaget til også å hensynta dette.

Høringsinstanser som representerer nettselskapene mener at risikopremien på 2,7 % er satt for lavt. Hafslund Nett AS sier i sin uttalelse at de finner det urimelig at NVE overprøver to uavhengige faglige analyser som begge konkluderer med en risikopremie i størrelsesorden 3-3,5 %. Markedspremien og forretningsrisikoen er videre satt for lavt til at bransjen kan sikres tilstrekkelig kapitaltilgang. EBL og andre høringsinstanser sier i sine uttalelser at nettselskapene er eksponert for reguleringsrisiko blant annet gjennom bruk av målestokkonkurranse. Det vises også til ny forbrukerlovgivning som vil bidra til økt risiko. EBL mener at risikopremien bør heves til 3,5 – 4 % for å styrke investeringsinsentivene. Alliansen sier at risikopremien er satt for lavt på grunn av en for lav forretningsbeta. De mener at NVEs forslag til reguleringsmodell med uforutsigbare virkninger, bruk av målestokkonkurranse som i praksis er en sterk og reell konkurranse mellom nettselskap og til sist at KILE vil være en risikofaktor som tilsier en høyere forretningsbeta.

§ 8-4. Referansepris på kraft

Mange nettselskap mener at en bør bruke områdepris, og ikke systempris, til å verdsette nettap ettersom tapene kjøpes løpende til områdepris. Selskapene mener risikoen mellom områdepris og systempris ikke synes å være tilstrekkelig utredet, og at forskjellen mellom områdepris og systempris kan øke i fremtiden. Lyse Nett mener også at prissikring av nettapskostnadene ikke er mulig, siden det i inntektsrammen brukes en pris som fastsettes etterskuddsvis.

Eidsiva Nett mener at det også kan være aktuelt å bruke timepris.

KS Bedrift mener at nettap blir verdsatt ut fra områdepris og at påslaget vurderes på nytt til det opprinnelige 20 kr/MWh.

EB Nett mener at det i effektivitetsmålingen må benyttes samme pris, mens ved fastsettelse av individuell inntektsramme må områdepris legges til grunn.

§ 8-5. Tillegg for investeringer

De aller fleste høringsinstansene er positive, eller har ingen innvendinger til NVEs forslag til justering for investeringer. EBL mener at en fast justeringsparameter som beregnes på bakgrunn av konsistente forventninger til rente og inflasjon, over normal levetid vil kunne vært et godt alternativ.

Statnett påpeker at det bør komme klarere frem i forskriftstekst at det er årets tilgang to år tilbake i tid som inngår i beregning av tillegget.

KS Bedrift og Eidsiva stiller spørsmål ved om det er riktig at justeringsparameteren inngår når man skal foreta kalibrering av avkastningen i bransjen.

2.2.3 NVEs vurdering

2.2.3.1 NVEs vurdering av merknader om integrering av KILE (forslag til § 8-1)

Ut fra vurderingen at KILE-kostnader i fremtiden bør behandles på samme måte som øvrige kostnader foreslo NVE at KILE-kostnadene integreres i inntektsrammefastsettelsen. NVE er enig med FSN i at langsiktighet er vesentlig i drift, vedlikehold og investeringer i nettanlegg. NVE mener at forslaget om integrering av KILE i inntektsrammefastsettelsen bidrar til at det langsiktige perspektivet blir bedre ivare tatt enn videreføring av gjeldende KILE-ordning.

Flere uttalelser peker på at endringen i KILE-ordningen innebærer reduserte investeringsinsentiver og at dette må kompenseres på annen måte. NVE mener at forslaget til integrering av KILE gir mer riktige insentiver til optimal leveringskvalitet, da drifts- og investeringsbeslutninger tas på bakgrunn av konsekvenser for de samlede kostnadene. I en vurdering av investeringsinsentivene, må man se på reguleringsmodellen som helhet og ikke kun på virkning av endringer i KILE-ordningen. NVE mener at forslag til ny modell med blant annet årlige oppdateringer, endring i referanserenten og endring i KILE-ordningen gir bedre investeringsinsentiver enn gjeldende modell.

For Statnett og enkelte andre selskap vil det bli benyttet en annen modell enn hovedmodellen ved fastsettelse av kostnadsgrunnlag, kostnadsnorm og integrering av KILE. Dette gjelder i de tilfeller der hovedmodellen ikke er egnet. For disse selskapene skal ikke KILE-kostnadene inngå i beregning av kostnadsgrunnlaget, men er inkludert som et tillegg til kostnadsgrunnlag og kostnadsnorm etter modell beskrevet i dokument 3/2006:

$$IR_t = 0,4K_{t-2} + 0,6K^* + F(A - fq) + JP$$

der A er normverdi på KILE, tilsvarende forventet KILE i gjeldende modell og fq er faktisk KILE. Parameteren F settes til 0,6 for å få symmetriske insentiver, som i den integrerte modellen. Dette er i samsvar med Statnett sitt innspill. For de selskap der denne modellen benyttes, vil inntektsrammen bli fastsatt med hjemmel i § 8-6, fjerde ledd.

2.2.3.2 NVEs vurdering av merknader til forslag om å fjerne inflasjonsjustering på kapital (forslag til § 8-1)

NVE har i dokument 3/2006 begrunnet forslaget om å fjerne inflasjonsjusteringen. NVE fastholder at det ved overgang til ny modell ikke er grunnlag for inflasjonsjustering av

kapitalkostnadene. Det hevdes at det å fjerne inflasjonsjusteringen fører til underkompensasjon av allerede gjennomførte investeringer. Det er riktig at ved å fjerne inflasjonsjusteringen vil selskapene få mindre enn dersom den ikke fjernes, men NVE mener at det ikke er riktig at det gir en underkompensasjon.

NVE mener at årlige oppdateringer, justeringsparameter for investeringer og bruk av nominell rente som gjør at kapitalavkastningen reflekterer inflasjon, sammen gjør at det er et tilstrekkelig finansielt grunnlag for reinvesteringer. NVE mener at reguleringsmodellen som helhet sikrer at selskapene får mulighet til rimelig avkastning ved effektiv drift.

2.2.3.3 NVEs vurdering av merknader om kostnadsnorm ved fusjoner (forslag til § 8-2)

Flere nettselskaper har omtalt problemer ved fusjoner i sine merknader til modell for fastsettelse av kostnadsnorm. Ved bruk av DEA-modeller er det en utfordring som ikke lar seg løse metodisk. Samlet kostnadsnorm etter fusjon vil "alltid" være lavere enn summen av kostnadsnormene før fusjon (hver for seg). Det gjelder alltid ved bruk av DEA (CRS). Om dette vil medføre at en fusjon blir ulønnsom er imidlertid avhengig av hvilke fusjonsgevinster (kostnadsreduksjoner) som er mulig å oppnå.

Jamfør § 8-6 fjerde ledd kan NVE etter søknad eller på eget tiltak fastsette inntektsrammen på annet grunnlag enn hovedmodellen. Denne bestemmelsen kan komme til anvendelse i tilfeller beskrevet over. Det vil utarbeides prinsipper for hvordan dette skal behandles.

2.2.3.4 NVEs vurdering av merknader til forslag om referanserente (forslag til § 8-3)

Med bakgrunn i at ingen høringsinstanser har vesentlige innvendinger mot forslaget om å benytte årlig gjennomsnitt av effektiv rente for 5 års statsobligasjon som grunnlag for risikofri nominell rente, opprettholdes forslaget til fastsettelse av risikofri rente. NVE ser at det kan finnes fornuftige alternativer, men etter vår oppfatning vil en langsiktig fremoverskuende rente som foreslått bidra til stabilitet og forutsigbarhet omkring investeringer og hensynet til kundene. NVE mener det vil være lite hensiktsmessig å innføre alternative referanserenteberegninger for enkeltsselskap slik som FNH tar til orde for. Referanserenten benyttes blant annet til kalibrering av bransjens avkastning, slik at det vil ikke være hensiktsmessig å innføre muligheter for ulike typer referanserenter for de regulerte selskapene.

Når det gjelder risikopremien mener mange høringsinstanser at denne ikke gir nettselskapene god nok kompensasjon for de risikoelementer som ligger i nettvirksomheten. NVE har i dokumentene 9/2005 og 19/2005 argumentert for hvorfor ny reguleringsmodell ikke øker den systematiske risikoen. NVE har også innført et nytt prinsipp ved kalibrering av inntektsrammene slik at bransjens avkastning som et vektet gjennomsnitt blir tilnærmet lik referanserenten. Fastsettelse av referanserente (gjennom kapitalverdimodellen og den vektete kapitalkostnaden) er basert på forutsetninger om riktig eierdiversifikasjon og optimal finansiering. Dersom disse forutsetningene ikke er oppfylt, skal ikke kostnadene ved dette belastes nettkundene gjennom høyere inntektsrammer.

NVE erkjenner at de anslag på de ulike parametrene som er gjort i høringsdokumentet er i nedre del av intervall anslått av Dreber Lundkvist & Partners (DLP) i rapport fra 2004. Professor Thore Johnsen mener for eksempel at forretningsbeta bør økes til 0,40 for å justere for utviklingen i kapitalmarkedene, med økte egenkapitalandeler. Et sentralt poeng er at produktet av markedspremien og forretningsbeta blir for lavt med NVEs valg av parametre. Han mener videre at referanserenteberegningen må justeres for andel ikke rentebærende gjeld.

NVE har basert sine anslag for markedspremie og forretningsbeta blant annet på rapporten fra DLP. I rapporten anslås det et intervall for forretningsbeta på 0,25-0,45 med 0,35 som anbefaling.

NVE vil holde fast ved at nettvirksomheten har relativt lav risiko sammenlignet med et representativt børselskap, og at egenkapitalbetaen dermed bør ligge under den som gjelder for et slikt selskap. Samtidig er risikoanslagene som er gjort til nå i nedre del av intervallene. NVE vil i tråd med flere høringsuttalelser øke forretningsbeta fra 0,30 til 0,35. Det er NVEs oppfatning at den nye modellen for fastsettelse av referanserenten tar tilstrekkelig høyde for usikkerheten i reguleringen, inkludert usikkerhet knyttet til modellene for fastsettelse av kostnadsnorm, KILE, mv. Dersom det senere skal gjøres endringer i de foreslåtte modellene, er det naturlig å vurdere en reduksjon i risikopremien.

Parametrene for fastsettelse av referanserenten blir da som følger:

Risikofri nominell rente	Årsgjennomsnittet av effektiv rente for 5 års statsobligasjon for det året inntektsrammen gjelder for
Skattesats	28 %
Markedspremie – observert	4 %.
Forretningsbeta	0,35
Gjeldsgrad	60 %
Tapspremie	0,75 %

Ny formel for beregning av den vektete kapitalkostnaden/referanserenten med en oppjustering av forretningsbeta til 0,35 blir:

$$r_{NVE} = 1,14r + 2,39 \%$$

Dette gir en risikopremie på 3,09 % dersom en legger til grunn en risikofri rente på 5 %, en økning på 0,37 prosentpoeng fra høringsforslaget og en økning på 1,09 % i risikopåslaget for reguleringsperioden 2002-2006.

2.2.3.5 NVEs vurdering av merknader til forslag om referansepris på kraft (forslag til § 8-4)

NVE ser at det finnes argumenter for å benytte områdepris i stedet for systempris for å verdsette nettapet. Nettapsvolumet vil normalt kjøpes til områdepris i det området nettselskapet ligger i, og områdepris vil dermed gi en riktigere pris rent kostnadmessig i inntektsrammefastsettelsen. I årene som kommer vil det kunne oppstå større variasjoner mellom områdepriser og systemprisen.

For å kunne benytte lokale områdepriser i fastsettelsen av referanseprisen er det nødvendig å kjenne til hvilket prisområde nettselskapet ligger i. Det kan også tenkes at et nettselskap i en gitt situasjon befinner seg i to ulike prisområder. Forslaget om å benytte systempris var begrunnet ut fra praktiske og administrative hensyn, og det ble foreslått et generelt påslag på 2 kr/MWh for å gi nettselskapene kompensasjon for forskjeller mellom områdeprisene og systemprisen. NVE mener at bruk av lokale områdepriser vil gi noe økte regulatoriske kostnader, men at dette ikke vil være av vesentlig omfang. I tråd med mange høringsinstansers syn har vi besluttet å legge til grunn aktuell elspotområdepris for den årlige referanseprisen på kraft. Som en konsekvens av dette vil NVE trekke fra prisområdekostnaden i påslaget på referanseprisen, og dermed redusere denne fra 13 til 11 kr/MWh.

NVE vil i tillegg skifte ut begrepet *Nord Pool Spot AS* med *markeds plasskonsesjonær* i forskriftsteksten. Dette innebærer ingen realitetsendringer. Formålet er å tilpasse teksten til allerede gjennomførte endringer i energiloven, energilovforskriften og andre forskrifter som NVE forvalter. Endringen av teksten *Nord Pool Spot AS* til *markeds plasskonsesjonær* vil redusere behovet for forskriftsendring, dersom det skjer organisatoriske endringer på markedsplassen. I så fall vil det kun være behov for endring av konsesjonene.

2.2.3.6 NVEs vurdering av merknader til forslag om justering for investeringer (forslag til § 8-5)

NVE endrer forskriftstekst jamfør Statnett sin merknad, slik at det klart kommer frem at det er årets tilgang to år tilbake i tid som ligger til grunn for beregning av justeringsbeløpet. Med bakgrunn i at ingen høringsinstanser har vesentlige innvendinger mot NVEs forslag til hvordan justering for investeringer skal gjøres, ser ikke NVE noen grunn til å gjøre andre endringer i forhold til forslaget.

NVE vil i forbindelse med utarbeidelse av rapport om normmodell komme tilbake til hvordan kalibrering av avkastning skal gjøres. NVE vil vurdere de innspill som er kommet fra ulike høringsinstanser.

2.2.4 Konklusjon

På bakgrunn av de vurderinger som er gjort vil det bli endringer i forhold til forslaget av 5.5.2006. Dette gjelder §§ 8-3, 8-4 og 8-5. Endringene som gjøres er ikke vesentlige.

§ 8-3 Referanserente

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en referanserente som fremkommer ved:

$$r_{\text{NVE}} = 1,14r + 2,39\%$$

der r er årlig gjennomsnitt av effektiv rente for 5 års statsobligasjon slik denne beregnes av Norges Bank.

§ 8-4 Referansepris på kraft

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en årlig referansepris på kraft.

Den årlige referanseprisen er en volumveid månedspris tillagt et påslag på 11 NOK/MWh. Månedspris er gjennomsnittlig aktuell lokal områdepris fra markedsplasskonsesjonæren.

Som grunnlag for vekt benyttes månedlig brutto forbruk slik den fremkommer i Norges vassdrags- og energidirektorats korttidsstatistikk for alminnelig forsyning.

§ 8-5. Tillegg for investeringer

I årlig inntektsramme skal det inngå et tillegg for investeringer. Tillegget fremkommer som tilgang av varige driftsmidler i nettvirksomheten to år tilbake i tid, inklusive felles fordelte varige driftsmidler, multiplisert med en faktor bestående av 1,6 ganger med referanserenten.

Det gis ikke tillegg etter denne bestemmelsen for anlegg finansiert ved anleggsbidrag.

2.3 Kapittel 9. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi

2.3.1 Endringer foreslått i kapittel 9

§ 9-1. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi (KILE)

Årlig inntektsramme kvalitetsjusteres for avbruddskostnader som følge av ikke levert energi. Ikke levert energi som benyttes i annet ledd er den mengde ikke levert energi som innrapporteres til Norges vassdrags- og energidirektorat som følge av langvarige avbrudd, jf forskrift 30. november 2004 nr 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet.

Avbruddskostnaden fremkommer ved å multiplisere rapportert ikke levert energi med gjeldende avbruddssatser.

Ikke levert energi som følge av belastningsfrakobling som kompenseres økonomisk ved kommersielle avtaler inngår ikke i KILE-ordningen.

§ 9-2. Avbruddssatser

Avbruddssatsene er fastsatt for ulike kundegrupper og avspeiler sluttbrukernes gjennomsnittlige kostnader som følge av ikke levert energi.

Avbruddssatsene pr. kWh i 2005-kroner for ikke varslet/varslet avbrudd for de ulike kundegruppene er:

a) Industri:	kr 69,4/48,1
b) Handel og tjenester:	kr 103,3/71,5

c) Treforedling og kraftintensiv industri	kr 13,9/11,1
d) Offentlig virksomhet	kr 13,4/10,1
e) Jordbruk	kr 15,5/10,8
f) Husholdning	kr 8,8/7,7

Norges vassdrags- og energidirektorat justerer årlig avbruddssatsene for den generelle pris- og kostnadsutviklingen i samfunnet ved bruk av Statistisk sentralbyrå sin konsumprisindeks (KPI).

Dersom nettselskap har inngått avtale om individuell sats for utbetaling med sluttbruker i henhold til § 9-3, skal avbruddssats settes lik avtalt sats for ikke levert energi som berører denne sluttbrukeren.

§ 9-3. Individuelle avtaler om direkte utbetaling

Konsesjonær kan inngå avtale med sluttbruker om utbetaling for ikke levert energi som omfattes av § 9-1. For at en slik avtale skal være gyldig må følgende vilkår være oppfylt:

- Avtalen skal være inngått skriftlig før svikt i leveringen finner sted.
- Avtalen skal fastsette en sats i kroner per kWh ikke levert energi for henholdsvis varslet og ikke varslet svikt i leveringen. Satsen skal være avtalt individuelt mellom nettselskap og sluttbruker, og skal beregnes på bakgrunn av informasjon om sluttbrukerens forventede kostnader ved ikke levert energi. Det skal fremgå hvilke forutsetninger beregningen av satsene bygger på.
- Sluttbruker må ha et forventet årlig energiuttak større enn 400 000 kWh.

Ved svikt i leveringen skal konsesjonæren betale sluttbrukeren et beløp som tilsvarer den avtalte sats multiplisert med beregnet mengde ikke levert energi.

Om vilkårene i første ledd ikke er oppfylt vil §§ 9-1 og 9-2 komme til anvendelse.

2.3.2 Høringsinstansenes merknader

§ 9-1. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi (KILE)

Lyse Nett AS ber om at NVE igjen ser på praksis for KILE i sentralnettet. Risikoen er i hovedsak basert på historisk oppbygd struktur på nettet og har ikke noe med hvor effektiv en drifter og vedlikeholder nettet. Balanseføring av KILE-saldo for mer-/mindreinntekt er en utfordring for sentralnettsiere i forhold til utarbeidelse av sentralnettstariffen.

Når det gjelder integrering av KILE i inntektsrammen for Statnett, er Statnett enig i hovedtrekkene i modellen. De bemerker imidlertid at forskriftsforslaget ikke fullt ut tar hensyn til at integreringen skjer på en annen måte for Statnett. Den foreslåtte modell vil innebære en annen prosess for fastsettelse av inntektsrammer enn hva tilfellet er for øvrige nettselskap. Statnett foreslår at KILE-normen fastsettes på bakgrunn av historiske data for ikke-levert energi, for eksempel over en tiårsperiode, og at denne oppdateres på bakgrunn av energiforbruket i Norge. For at marginal KILE-kostnad skal være lik for Statnett og for øvrige selskap foreslår Statnett en konstant lik 0,6 som multipliseres med KILE-normen. En oppdatering av KILE-normen med faktisk ILE vil redusere Statnetts marginale KILE-kostnad.

KS Bedrift mener at forslaget om full integrering av inntektsrammefastsettelsen krever en klar bestemmelse om at NVE kan gjøre unntak for spesielt store KILE-konsekvenser som kan oppstå pga. spesielle hendelser. KS Bedrift viser også til økte kostnader ved direkte utbetalinger til kunder ved langvarige avbrudd. Dalane Energi og EB Nett kommenterer også situasjoner ved ekstremhendelser som selskapene ikke kan lastes for.

§ 9-2. Avbruddssatser

Statnett er positive til at NVE varsler en gjennomgang av metode for beregning av avbruddskostnader.

Flere høringsinstanser kommenterer også at det er viktig at arbeidet med metode for beregning av avbruddskostnader prioriteres og at dette er viktigere enn inflasjonsjustering av KILE-satsene.

KS Bedrift mener det er viktig med en grundig evaluering av KILE-ordningen og KILE-beløpene etter noen års erfaring.

Sosial- og helsedirektoratet kommenterer at det er viktig at helse- og trivselsforhold gjenspeiles i sluttbrukernes kostnader ved avbrudd i forsyningen.

EL & IT Forbundet har vanskelig for å forstå hvorfor ikke-varslede avbrudd skal veie nær 8 ganger mer for handel og tjenester enn for offentlig virksomhet slik det fremgår av de foreslåtte satsene.

Småkraftforeninga mener at KILE-ordningen og stans i strømforsyningen også bør speile forholdet til produsenter av strøm.

EB Nett mener at flat KILE-sats er lite treffsikker for næringskunder og at det bør vurderes en fallende trappesats for prising av ILE til industrikunder.

§ 9-3. Individuelle avtaler om direkte utbetaling

Flertallet av høringsinstanser som har kommet med merknader til muligheten av å tegne individuelle avtaler, er positive til videreføringen som NVE foreslår.

Statnett mener det er kundefremmende å erstatte tap ved et utfall for den sluttbrukeren som er direkte berørt, og er positive til at det åpnes for individuelle avtaler om direkte utbetaling ved avbrudd. Slike avtaler bør inngås slik at de ikke svekker insentiveffektene av KILE-ordningen.

Dalane Energi viser til en konkret sak om individuell avtale om utbetaling ved avbrudd. De peker her på flere problemstillinger om beregning av avbruddssatser og at det er viktig at muligheten for å inngå avtale ikke faller bort fra 2009.

KS Bedrift ser ikke behovet for de klare føringene for avbruddssatsene i individuelle avtaler og mener at i de tilfelle partene er enige om beløp og kvalitetsnivå, bør det være reell avtalefrihet.

EL & IT Forbundet mener at individuelle avtaler om direkte utbetaling vil bidra til ytterligere å forsterke nettselskapenes fokus på store forbrukere med høy avbruddssats, noe som vil ramme andre forbrukergrupper.

2.3.3 NVEs vurdering

Lyse ber NVE se nærmere på sin praksis med hensyn til KILE i sentralnettet. NVE mener at problemstillingen om risiko og historisk oppbygd struktur er generell og ikke gjelder spesielt for sentralnettet. NVE ser det som viktig at de samfunnsøkonomiske kostnadene ved avbrudd inngår i selskapenes beslutningsgrunnlag, uavhengig av nettnivå.

NVE mener at det ikke er behov for en egen bestemmelse om unntak for spesielt store KILE-konsekvenser. En eventuell dispensasjon fra regelverket vil være hjemlet i gjeldende § 18-2 *Dispensasjon*. NVE kan ikke på forhånd gi en vurdering av om eventuelle ekstremhendelser skal dispenseres fra regelverket. Dette må vurderes i det enkelte tilfelle, avhengig av årsak, omfang ved hendelsen, de økonomiske konsekvenser som følge av denne, og hvordan inntektsreguleringen i sin helhet har slått ut for selskapet over tid.

Statnett sin merknad om at integreringen av KILE-kostnader skjer på en annen måte for Statnett vil bli tatt hensyn til i inntektsrammefastsettelsen, jf. § 8-6 fjerde ledd. Som beskrevet i avsnitt 2.2.3.1. vil KILE for Statnett og eventuelt andre selskap som ikke kan sammenlignes ved hjelp av effektivitetsanalyser hvor KILE inngår, bli integrert i inntektsrammefastsettelsen etter følgende modell.

$$IR_t = 0,4K_{t-2} + 0,6K^* + F(A - fq) + JP$$

NVE vil ved enkeltvedtak fastsette en normverdi på KILE (A) for de selskap der den alternative modellen benyttes. Det er viktig at normverdien ikke skal kunne påvirkes av nettselskapene. En tilnærming til dette vil være å benytte en prosentstørrelse for KILE relativt til levert energi.

2.3.4 Konklusjon

Det er ikke kommet inn merknader til kapittel 9 som gir grunnlag for større endringer i forhold til NVEs forslag til forskriftstekst.

3 Øvrige merknader

3.1 Presisering av nettvirksomhet

3.1.1 Høringsinstansenes merknader

Det ble i dokument 19/2005 varslet at det kunne komme forslag om endringer i § 1-4. NVE sa i dokument 3/2006 at § 1-4 ikke ville bli sendt på ny høring.

Flere høringsinstanser, blant annet EBL og flere nettselskap har kommet med kommentarer og forslag til endringer i § 1-4. EBL drøfter i sin uttalelse tolkning av NVEs forslag til § 1-4. For det første diskuteres forståelsen av ”følge av vilkår satt av nettselskapet”. EBL mener at det kun er betaling for tjenester som nettselskapet har plikt til etter lov, forskrift eller konsesjonsvilkår å levere, som faller innenfor inntektsrammen. Deretter diskuterer EBL tolkningen av ”en eller annen form for monopolstilling”. EBL mener at det klarere må komme frem at det er tjenester som springer ut av nettselskapets stilling som monopoltilbyder av netjtjenester – altså tjenester som kun nettselskapet kan levere – som skal falle innenfor inntektsrammen.

Hafslund Nett ber NVE klargjøre hvilken tolkning som skal legges til grunn i foreslåtte § 1-4. Alliansen etterlyser en tydeligere presisering av hva som skal være innenfor og hva som være utenfor inntektsrammen. En del kundeinitierte oppgaver bør kunne utføres uten at dette inngår som tariffinntekt.

Forslag fra EBL, Alliansen m.fl. til § 1-4 første ledd er følgende:

Enhver betaling som avkreves en kunde for tjenester som nettselskapet etter lov, forskrift og konsesjonsvilkår har plikt til å yte til kunden og hvor nettselskapet står i en monopolstilling er å regne som faktisk inntekt for nettvirksomheten, jf. § 7-4.

DSB viser i sin uttalelse til at de ved forrige høring kommenterte at det er viktig at DLE nevnes som en del av nettvirksomheten.

EL & IT Forbundet reagerer på uttalelser fra NVE om ønske om økt tjenesteutsetting i nettvirksomheten. Forbundet ber NVE klargjøre hvilken hjemmel direktoratet har for dette standpunktet, eventuelt offentliggjør forskningsmateriale som viser at tjenesteutsetting øker effektiviteten signifikant. Forbundet mener at § 1-4 må endres slik at selskapenes normale virksomhet ikke konkurransesettes.

3.1.2 NVEs vurdering

NVE viser til NVE dokument 9/2005 og 19/2005 for nærmere begrunnelse for ny § 1-4. NVE har videre kommet til at det er nødvendig å føye til en unntaksbestemmelse til vårt forslag til ny § 1-4. Denne bestemmelsen er ment å regulere inntekter fra særlige netjtjenester som kan holdes utenom inntektsrammen. Dette kan gjelde inntekter for å dekke merkostnader i forbindelse med endring av eksisterende nettanlegg eller spesielle ønsker ved nytilknytning som er initiert av kunde eller en annen med særlig interesse.

Med endring av nettanlegg menes for eksempel flytting av nettanlegg eller kabling av eksisterende luftlinje på initiativ fra kunde eller tredjepart. Inntekter for å dekke kostnader ved oppgradering av eksisterende levering i tråd med kundens overføringsbehov skal imidlertid dekkes innenfor inntektsrammen.

Når en kunde har spesielle ønsker ved nytilknytning som går utover det nettselskapet praktiserer, kan inntekter for å dekke merkostnadene for slike netttjenester holdes utenom inntektsrammen. Dette kan for eksempel dreie seg om netttjenester med spesielt høy leveringskvalitet eller når kunden har spesielle ønsker vedrørende den estetiske utforming av nettanlegget.

Nettselskapene kan kun beregne kostnadsdekning for de netttjenestene som blir holdt utenom inntektsrammene. Merkostnadene som er opphav til inntektene som holdes utenfor inntektsrammen skal heller ikke inngå i selskapets kostnadsgrunnlag ved beregning av tillatt inntekt.

For at NVE skal kunne føre kontroll med hvilke netttjenester som blir holdt utenom inntektsrammereguleringen, er det stilt krav om bekreftelse fra den som etterspør tjenesten. Dette skal skje ved hjelp av et skjema som beskriver tjenesten og merkostnadene med denne. Skjemaet skal underskrives av kunden og skal kunne forevises NVE på forespørsel. Dessuten vil det bli stilt krav til rapportering til NVE av inntekter og kostnader som selskapene har med disse netttjenestene.

3.1.3 Konklusjon

NVE vil tilføye et nytt ledd som er en unntaksbestemmelse i forhold til bestemmelsens første ledd.

§ 1-4 *Betaling og ansvar for netttjenester*

Enhver betaling som avkreves en kunde som følge av vilkår satt av nettselskapet, og hvor nettselskapet kan stå i en eller annen form for monopolsituasjon, er å regne som faktisk inntekt for nettvirksomheten, jf. § 7-4. Dette gjelder ikke anleggsbidrag etter § 17-5.

Kunden kan faktureres for merkostnader forbundet med endring av eksisterende anlegg, eller når han etterspør kvalitet eller tjenester som normalt ikke kan forventes levert. Det skal foreligge dokumentasjon for kundens bestilling av tjenesten. Inntekter som følge av levering av slike tjenester kan holdes utenfor faktisk inntekt. Inntekter og kostnader forbundet med dette skal fremkomme i rapporteringen til Norges vassdrags- og energidirektorat.

Nettselskapet kan la andre utføre netttjenester såfremt inntekter og kostnader forbundet med dette fremkommer i nettselskapets rapportering til Norges vassdrags- og energidirektorat under virksomhetsområdene distribusjonsnett, regionalnett eller sentralnett. Nettselskapet skal fremstå utad som ansvarlig for oppgavene eller tjenestene.

3.2 Andre innspill

3.2.1 Høringsinstansenes merknader

EBL mener at justeringsparameter for regional- og sentralnett i gjeldende regulering må justeres for å unngå for lav kompensasjon ved overgang til ny reguleringsmodell. Statnett forutsetter at NVE behandler søknader om justeringsparameter for investeringer i

inneværende periode på en konsistent måte, og det må hensyntas at investeringene gir inntekter under en annen reguleringsmodell enn nåværende modell.

Norsk Fjernvarmeforening mener at forskriften i større grad må hen vise til muligheten for alternativ utbygging der dette er mer effektivt i et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Enova kommenterer hvordan forslagene kan påvirke nettselskapenes totale rammebetingelser og om de kan representere trusler eller muligheter i forhold til for eksempel utbygging av fjernvarme. Enova mener at det bør vurderes om det er hensiktsmessig å innføre en felles regulering av parallelle infrastrukturer. Enova mener det bør finnes rammevilkår som gjør det interessant å iverksette andre tiltak enn investeringer i el-nettet, eller å utsette investeringer. Enova viser også til sin uttalelse om normmodell.

FSN mener at på grunn av usikkerhet knyttet til datagrunnlaget bør vektlegging av normelementet reduseres til 50 %. KS Bedrift foreslår at vektlegging av normelementet settes til 50 % i minimum to år.

3.2.2 NVEs vurderinger

Når det gjelder beregning av justeringsparameter for investeringer gjort i inneværende periode vil NVE søke å gjennomføre dette på en konsistent måte for selskapene i tiden fremover ved å ta høyde for at inntektene fastsettes forskjellig i de to reguleringsmodellene.

Med hensyn til mulighet for alternative energikilder vil NVE understreke at dette var et av hovedkriteriene for valg av ny reguleringsmodell fra 2007. Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten skal i minst mulig grad gi feil signaler om når det er lønnsomt å gjennomføre alternativer til investeringer i overføringsnettet. Sentralt er marginalinsentivene til slike investeringer. Her spiller både insentivene fra den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten og regelverk knyttet til den konkrete tariffutformingen en viktig rolle. Gjennom økt vekt på normkostnader i reguleringen reduseres graden av kostnadsdekning og dermed gis det økte insentiver til å velge det rimeligste tiltaket. NVE mener derfor at insentivreguleringen fra 2007 vil være mer nøytral i forhold til alternative tiltak, og at det er unødvendig med konkrete henvisninger i regelverket med hensyn til muligheten for alternative tiltak.

Kostnadsgrunnlaget for inntektsrammefastsettelsen i 2007 og 2008 er basert på regnskapsførte kostnader i henholdsvis 2005 og 2006. Det er naturlig at det oppstår en ekstra usikkerhet ved overgangen mellom to reguleringsregimer. Vektleggingen av kostnadsnormen kan reduseres de to første årene av reguleringen uten at dette får vesentlig betydning for insentivene i reguleringen. NVE vil derfor innføre en overgangsbestemmelse som endrer fordelingen til 50/50 i årene 2007 og 2008. På denne måten reduseres virkning av usikkerheten. Vektlegging av norm vil i overgangsperioden være hjemlet i § 18-6 *Overgangsbestemmelser*.

3.2.3 Konklusjon

Det innføres en overgangsbestemmelse som innebærer at i en overgangsperiode på to år vil både kostnadsgrunnlaget og kostnadsnormen vektlegges 50 prosent.

§ 18-6 Overgangsbestemmelser

For vedtak som gjelder for reguleringsperioden 2002-2006 skal forskrift om økonomisk og teknisk rapportering slik den lød 31. desember 2006 legges til grunn.

Eventuell mer- eller mindreinntekt på grunn av KILE, jf. slik § 9-1 første ledd lød 31. desember 2006, skal avsettes eller aktiveres som mer- eller mindreinntekt i henhold til § 7-5 med virkning fra 1. januar 2007.

Ved beregning av årlig inntektsramme for 2007 og 2008 skal både kostnadsgrunnlaget og kostnadsnormen tillegges 50 prosent vekt, jf. § 8-6.

3.3 Anleggsbidrag

NVE har i dokument 9/2005 og 19/2005 presentert forslag til endringer i forskrift vedrørende anleggsbidrag og at dette skal håndteres innenfor reguleringen. NVE har etter nærmere vurdering kommet frem til at forslag til endring i forskrift kan være uheldig av rapporteringsmessige hensyn og muligens avgiftsmessige hensyn. Et krav fra NVE om rapportering av kundebetalinger som omsetning over resultatregnskapet, kan endre på og få utilsiktede virkninger når det gjelder den avgiftsmessige forståelsen av anleggsbidrag. Spørsmålsstillingene er vanskelige og ligger utenfor NVE sitt fagområde og ansvar. Det kan være uheldig at NVE foreslår løsninger som kan innebære endringer i de vurderinger som avgiftsmyndighetene har gjort.

NVE har kommet frem til at tidligere forslag til endring av hvordan anleggsbidrag skal håndteres regnskapsmessig ikke er nødvendig for å få til en tilstrekkelig likebehandling av anleggsbidragsfinansiert kapital og øvrig kapital. Det sentrale er at kapitalkostnader i tilknytning til anleggsbidragsfinansierte investeringer håndteres på samme måte som investeringer finansiert på ordinær måte i DEA-analysene.

NVE har derfor kommet frem til at anleggsbidrag ikke skal rapporteres over resultatet men kun i ny note 17 B i økonomisk og teknisk rapportering. Investeringer rapporteres i ny note 17 A og B hvor egenfinansiert del (17 A) rapporteres separat og inngår i balansen og resultat. Kundefinansiert del av investeringene rapporteres i note 17 B uten at balanseverdier og avskrivninger føres i NVE-regnskapet. Avskrivninger og balanseverdier i note 17 B vil imidlertid inngå i DEA-analysene.

Relevante bestemmelser vil derfor ha følgende ordlyd:

§ 3-6. Tilleggsopplysninger

- a) Det skal gis detaljert informasjon om kraftomsetning.
- b) Det skal gis utførlige opplysninger om prinsipper for regnskapsmessig behandling av aktivering, kostnadsføring og vedlikehold.
- c) Det skal gis utførlige opplysninger om prinsipper for behandling av anleggsbidrag, tilskudd med videre.
- d) Det skal gis detaljert informasjon om anlegg eller rettigheter som kan brukes i nettvirksomheten så vel som konkurranseutsatt virksomhet.
- e) Alle former for godtgjørelse som virksomhet av kommersiell karakter betaler for bruk av anlegg eller rettigheter knyttet til konsesjonærens nettvirksomhet skal spesifiseres.
- f) I rapporteringen skal samlet kraftsalg inklusiv tap samsvare med samlet krafttilgang.
- g) Nettanlegg skal rapporteres i fysiske størrelser, eksempelvis antall km linje, antall

transformatorer, antall km jordkabel med videre.
h) Konesjonærer med kraftproduksjon skal spesifisere produksjon pr. kraftstasjon.

§ 5-2. Bokførte verdier

Bokført verdi for driftsmidler fremkommer som brutto førstegangs historisk anskaffelseskostnad fratrukket akkumulerte avskrivninger, nedskrivninger og eventuelle tilskudd. Anlegg under utførelse inngår ikke i anskaffelseskostnad før anlegget er aktivert. Inngående saldo i regnskapsåret skal være i overensstemmelse med utgående saldo i forutgående regnskapsår.

§ 5-4. Avskrivninger

Brutto førstegangs historisk anskaffelseskostnad skal avskrives lineært.
Avskrivninger skal rapporteres separat for virksomhetsområdene.

4 Endringsforskrift

Forskrift om endring av forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.

Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 18. oktober 2006 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-1, gitt med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. § 7-6.

I.

I forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer gjøres følgende endringer:

Ny § 1-4 skal lyde:

§ 1-4. Betaling og ansvar for netjtjenester

Enhver betaling som avkreves en kunde som følge av vilkår satt av nettselskapet, og hvor nettselskapet kan stå i en eller annen form for monopolsituasjon, er å regne som faktisk inntekt for nettvirksomheten, jf. § 7-4. Dette gjelder ikke anleggsbidrag etter § 17-5.

Kunden kan faktureres for merkostnader forbundet med endring av eksisterende anlegg, eller når han etterspør kvalitet eller tjenester som normalt ikke kan forventes levert. Det skal foreligge dokumentasjon for kundens bestilling av tjenesten. Inntekter som følge av levering av slike tjenester kan holdes utenfor faktisk inntekt. Inntekter og kostnader forbundet med dette skal fremkomme i rapporteringen til Norges vassdrags- og energidirektorat.

Nettselskapet kan la andre utføre netjtjenester såfremt inntekter og kostnader forbundet med dette fremkommer i nettselskapets rapportering til Norges vassdrags- og energidirektorat under virksomhetsområdene distribusjonsnett, regionalnett eller sentralnett. Nettselskapet skal fremstå utad som ansvarlig for oppgavene eller tjenestene.

§ 2-6 første ledd annet punktum skal lyde:

Det skal som et minimum opplyses om årlig inntektsramme, jf. § 8-6, inngående og utgående saldo for mer- og mindreinntekt, eventuell innhenting og avskrivning av mindreinntekt eller tilbakeføring av merinntekt i perioden, driftsresultat, avkastningsgrunnlag og avkastning.

Nytt § 2-8 sjettede ledd skal lyde:

Transaksjoner mellom nettselskapet og andre selskaper i samme konsern skal skje til markedsvilkår. Avtaler mellom selskap i konsern skal foreligge skriftlig.

§ 3-5 første ledd skal lyde:

Konsesjonæren skal ha et anleggsregister som omfatter alle anleggsmidlene. Anleggsregisteret skal gi en oversikt over brutto førstegangs historisk anskaffelseskostnad, anskaffelsestidspunkt, avskrivningsplan, akkumulerte av- og nedskrivninger, netto bokført verdi, investeringstilskudd og lignende.

§ 3-6 skal lyde:

§ 3-6. Tilleggsopplysninger

- a) Det skal gis detaljert informasjon om kraftomsetning.
- b) Det skal gis utførlige opplysninger om prinsipper for regnskapsmessig behandling av aktivering, kostnadsføring og vedlikehold.
- c) Det skal gis utførlige opplysninger om prinsipper for behandling av *anleggsbidrag, tilskudd med videre*.
- d) Det skal gis detaljert informasjon om *anlegg eller rettigheter som kan brukes i nettvirksomheten så vel som konkurranseutsatt virksomhet*.
- e) Alle former for godtgjørelse som virksomhet av kommersiell karakter betaler for bruk av anlegg eller rettigheter knyttet til konsesjonærens nettvirksomhet skal spesifiseres.
- f) *I rapporteringen skal samlet kraftsalg inklusiv tap samsvare med samlet krafttilgang.*
- g) *Nettanlegg skal rapporteres i fysiske størrelser, eksempelvis antall km linje, antall transformatorer, antall km jordkabel med videre.*
- h) *Konsesjonærer med kraftproduksjon skal spesifisere produksjon pr. kraftstasjon.*

Nytt § 4-6 første ledd annet punktum skal lyde:

Med systemtjenester menes tjenester som er påkrevd for at den overførte effekten skal ha den nødvendige kvalitet, som regulerstyrke, reserver og reaktiv effekt.

§ 4-7 første ledd annet punktum skal lyde:

For fellesnett skal nettapet rapporteres av operatør, jf. kapittel 12.

§ 5-2 første ledd skal lyde:

Bokført verdi for driftsmidler fremkommer som brutto *førstegangs historisk* anskaffelseskostnad fratrukket akkumulerte avskrivninger, nedskrivninger og eventuelle *tilskudd*. *Anlegg* under utførelse inngår ikke i anskaffelseskostnad før anlegget er aktivert. Inngående *saldo* i regnskapsåret skal være i overensstemmelse med utgående *saldo* i forutgående regnskapsår.

§ 5-4 første ledd skal lyde:

Brutto *førstegangs historisk anskaffelseskostnad* skal avskrives *lineært*. *Avskrivninger* skal rapporteres separat for virksomhetsområdene.

§ 5-5 oppheves.

§ 5-6 oppheves.

Nytt kapittel 7 skal lyde:

Kapittel 7. Generelt om inntekter for nettvirksomheten

§ 7-1. Inntekter ved salg av netjtjenester

Nettvirksomhetens tillatte inntekter ved salg av netjtjenester er årlig inntektsramme for nettvirksomheten jf. § 7-2, tillagt kostnader som kan dekkes inn som et tillegg jf. § 7-3, fratrukket avbruddskostnader, jf. § 9-1. Fra avbruddskostnadene skal det trekkes fra beløp som omfattes av individuelle avtaler, jf. § 9-3.

§ 7-2. Årlig inntektsramme

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter ved enkeltvedtak årlig inntektsramme for nettvirksomheten etter utgangen av det enkelte år, jf. kapittel 8.

For fastsettelse av årlig inntektsramme for fellesnett og systemansvarlig gjelder særskilte bestemmelser, jf. kapittel 11 og 12.

Årlig inntektsramme fastsettes slik at inntekten over tid skal dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital, gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet.

§ 7-3. Kostnader som kan dekkes inn som et tillegg til årlig inntektsramme

Kostnader ved kjøp av nettjenester fra andre nettselskap, kostnader ved leie av andre nettselskap sine anlegg med inntektsramme samt innbetalt eiendomsskatt, kan dekkes inn som et tillegg til årlig inntektsramme.

§ 7-4. Generelt om nettvirksomhetens inntekter og forholdet til tariffen

Tariffene skal beregnes slik at nettvirksomhetens faktiske inntekt over tid ikke overstiger tillatt inntekt jf. § 7-1.

§ 7-5. Tarifiering og håndtering av mer- eller mindreinntekt

Norges vassdrags- og energidirektorat fastsetter ved enkeltvedtak årlig mer- eller mindreinntekt for nettvirksomheten.

Merinntekt er en positiv differanse mellom faktiske inntekter fratrukket tillatte inntekter. Mindreinntekt er en negativ differanse mellom faktiske inntekter fratrukket tillatte inntekter.

Nettvirksomheten skal håndtere merinntekt og mindreinntekt slik at saldo over tid går mot null. Merinntekt skal tilbakeføres kundene og mindreinntekt kan hentes inn fra kundene gjennom beregning av tariffene.

Ved beregningen av tariffene skal det tas hensyn til den antatte saldo for mer- eller mindreinntekt med sikte på å styre denne saldoen mot null over tid. Ved beregningen av tariffene skal det tas hensyn til antatte avbruddskostnader. Nettvirksomheten skal utarbeide en begrunnet og dokumenterbar plan for dette.

Mindreinntekt som nettselskapet ikke skal hente inn skal avskrives i rapporteringen til Norges vassdrags- og energidirektorat. Norges vassdrags- og energidirektorat kan ved enkeltvedtak i særlige tilfeller redusere akkumulert mindreinntekt.

Mer- eller mindreinntekt skal beregnes for sentral-, regional- og distribusjonsnett.

§ 7-6. Meravkastning og mindreavkastning

Norges vassdrags- og energidirektorat kan ved enkeltvedtak fastsette mer- eller mindreavkastning for nettvirksomheten. Meravkastning er urimelig høy avkastning, jf. energilovforskriften § 4-4 bokstav b. Mindreavkastning er negativ differanse mellom nettselskapets avkastning fratrukket den minimumsavkastning som fastsettes av Norges vassdrags- og energidirektorat. Minimumsavkastningen er 2 prosent beregnet over de siste 5 år.

Nettselskapets avkastning beregnes som driftsresultatet sett i forhold til avkastningsgrunnlaget. Driftsresultatet er gitt ved tillatt inntekt for eget nett fratrukket samlede kostnader i eget nett.

Eventuell mer- eller mindreavkastning håndteres på samme måte som mer- eller mindreinntekt, jf. § 7-5.

§ 7-7. Fordeling av tillatt inntekt for eget nett på nettnivåer

Nettvirksomheten plikter å se til at fordelingen av tillatt inntekt for eget nett på sentral-, regional- og distribusjonsnett skjer etter objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Nettselskapet skal kunne dokumentere fordelingen.

Nytt kapittel 8 skal lyde:

Kapittel 8. Fastsettelse av inntektsrammer

§ 8-1. *Kostnadsgrunnlag*

Kostnadsgrunnlaget for det aktuelle år fastsettes med utgangspunkt i følgende innrapporterte verdier for regnskapsåret to år tilbake i tid:

- a) Inflasjonsjusterte drifts- og vedlikeholdskostnader,
- b) avskrivninger på investert nettkapital,
- c) bokført verdi på nettkapital per 31. desember, tillagt 1 prosent for netto arbeidskapital,
- d) nettap i MWh,
- e) utbetaling ved svært langvarige avbrudd, jf. § 9A-2, og
- f) KILE-beløp, jf. § 9-1.

Kostnader som er pådratt som følge av overtredelse av lov eller pålegg gitt i medhold av lov skal ikke inngå i kostnadsgrunnlaget.

§ 8-2. *Kostnadsnorm*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal årlig fastsette en kostnadsnorm for det enkelte selskap. Kostnadsnormen fastsettes på bakgrunn av sammenlignende effektivitetsanalyser som skal ta hensyn til relevante forskjeller i selskapenes rammebetingelser. I særlige tilfeller kan kostnadsnormen fastsettes etter individuelle vurderinger.

Ved fastsettelse av kostnadsnormen skal det i størst mulig utstrekning tas hensyn til relevante samfunnsøkonomiske kostnader i tillegg til selskapets egne kostnader.

§ 8-3. *Referanserente*

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en referanserente som fremkommer ved:

$$r_{\text{NVE}} = 1,14r + 2,39\%$$

der r er årlig gjennomsnitt av effektiv rente for 5 års statsobligasjon slik denne beregnes av Norges Bank.

§ 8-4. Referansepris på kraft

Norges vassdrags- og energidirektorat skal ved fastsettelsen av årlig inntektsramme benytte en årlig referansepris på kraft.

Den årlige referanseprisen er en volumveid månedspris tillagt et påslag på 11 NOK/MWh. Månedspris er gjennomsnittlig aktuell lokal områdepris fra markedsplasskonsesjonæren.

Som grunnlag for vekt benyttes månedlig brutto forbruk slik den fremkommer i Norges vassdrags- og energidirektorats korttidsstatistikk for alminnelig forsyning.

§ 8-5. Tillegg for investeringer

I årlig inntektsramme skal det inngå et tillegg for investeringer. Tillegget fremkommer som tilgang av varige driftsmidler i nettvirksomheten to år tilbake i tid, inklusive felles fordelte varige driftsmidler, multiplisert med en faktor bestående av 1,6 ganger med referanserenten.

Det gis ikke tillegg etter denne bestemmelsen for anlegg finansiert ved anleggsbidrag.

§ 8-6. Fastsettelse av årlig inntektsramme for eget nett

Ved fastsettelse av årlig inntektsramme skal 40 prosent av kostnadsgrunnlaget inngå i beregningen, når det er tatt hensyn til:

- a) Fastsatt referanserente jf. § 8-3 og
- b) referanseprisen på kraft jf. § 8-4.

Ved fastsettelsen av årlig inntektsramme skal 60 prosent av kostnadsnormen inngå i beregningen.

Ved fastsettelsen av årlig inntektsramme skal det inngå et tillegg for investeringer, jf. § 8-5.

Norges vassdrags- og energidirektorat kan etter søknad eller på eget tiltak i særlige tilfeller fastsette inntektsrammen på annet grunnlag enn det som fremkommer av første, annet eller tredje ledd.

§ 8-7. Renteberegning av mer- og mindreinntekt

Merinntekt skal renteberegnes årlig. Mindreinntekt kan renteberegnes årlig. Beløpet som skal renteberegnes er gjennomsnittet av inngående og utgående saldo for mer- eller mindreinntekt.

Årsgjennomsnittet av daglige noteringer av Norges Banks foliorente skal legges til grunn ved beregning av rente på merinntekt. For mindreinntekt kan en lavere rentesats benyttes.

Dersom det er en inngående og en utgående saldo på merinntekt, skal det beregnes rentesrente av den beregnede gjennomsnittsrenten på merinntekten.

Nytt kapittel 9 skal lyde:

Kapittel 9. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi (KILE)

§ 9-1. Kvalitetsjusterte inntektsrammer ved ikke levert energi (KILE)

Årlig inntektsramme skal kvalitetsjusteres for avbruddskostnader som følge av ikke levert energi.

Nettselskapenes totale avbruddskostnader fremkommer ved å multiplisere avbruddssatsene med mengde ikke levert energi som er rapportert som langvarig avbrudd, jf. forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet.

Ikke levert energi som følge av belastningsfrakobling som kompenseres økonomisk i henhold til kommersielle avtaler inngår ikke i KILE-ordningen.

§ 9-2. Avbruddssatser

Avbruddssatsene er fastsatt for ulike kundegrupper og avspeiler sluttbrukernes gjennomsnittlige kostnader som følge av ikke levert energi.

Avbruddssatsene pr. kWh i 2005-kroner for henholdsvis ikke varslet og varslet avbrudd for de ulike kundegruppene er:

a) Industri:	kr 69,40 og 48,10
b) Handel og tjenester:	kr 103,30 og 71,50
c) Treforedling og kraftintensiv industri	kr 13,90 og 11,10
d) Offentlig virksomhet	kr 13,40 og 10,10
e) Jordbruk	kr 15,50 og 10,80
f) Husholdning	kr 8,80 og 7,70

Norges vassdrags- og energidirektorat skal årlig justere avbruddssatsene for den generelle pris- og kostnadsutviklingen i samfunnet ved bruk av Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks (KPI).

Dersom nettselskap har inngått avtale om individuelle avbruddssatser for utbetaling med sluttbruker i henhold til § 9-3, skal avbruddssatsen settes lik den avtalte satsen for ikke levert energi som berører denne sluttbrukeren.

§ 9-3. Individuelle avtaler om direkte utbetaling

Konsesjonær kan inngå avtale med sluttbruker om utbetaling for ikke levert energi som omfattes av § 9-1. For at en slik avtale skal være gyldig må følgende vilkår være oppfylt:

- Avtalen skal være skriftlig og inngått før avbrudd finner sted.
- Det skal avtales en avbruddssats i kroner per kWh ikke levert energi for henholdsvis varslet og ikke varslet avbrudd. Avbruddssatsen skal beregnes på bakgrunn av informasjon om sluttbrukerens forventede kostnader ved ikke levert energi. Det skal fremgå hvilke forutsetninger beregningen av satsene bygger på.
- Sluttbruker må ha et forventet årlig energiuttak større enn 400 000 kWh.

Ved avbrudd skal konsesjonæren betale sluttbrukeren et beløp som tilsvarer den avtalte sats multiplisert med beregnet mengde ikke levert energi.

Dersom vilkårene i første ledd ikke er oppfylt, kommer § 9-2, første, annet og tredje ledd til anvendelse.

§ 9A-1 annet ledd første punktum skal lyde:

Kostnader ved svært langvarige avbrudd er de kostnader nettvirksomheten har ved utbetalinger etter § 9A-2.

§ 9A-4 første ledd skal lyde:

Nettselskapet plikter årlig å informere sluttbrukerne om deres rett til utbetaling etter § 9A-2, og skal utarbeide et rapporteringsskjema som sluttbruker kan benytte når han fremmer slikt krav.

§ 9A-5 første ledd skal lyde:

Berørt konsesjonær i henhold til forskrift 30. nov. 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2A-3 skal forestå utbetaling til sluttbruker etter § 9A-2 første ledd. Berørt konsesjonær kan kreve det til sluttbruker utbetalte beløp tilbake fra ansvarlig konsesjonær.

§ 10-1 oppheves.

§ 10-2 skal lyde:

§ 10-2. Overdragelse av nettanlegg

Dersom kjøper eller selger ved overdragelse av eksisterende nettanlegg blir enige om en endring av årlig *inntektsramme*, skal Norges vassdrags- og energidirektorat orienteres skriftlig om de økonomiske konsekvenser for inntektsrammene senest tre uker etter at konsesjon i henhold til energilovens kapittel 3 er meddelt.

Orienteringen skal være signert av avtalepartene og være vedlagt en oversikt over endringer i avtalepartenes *årlige inntektsramme*, *endringer i mer- og mindreinntekt* og *endringer i kostnadsgrunnlaget*, jf. § 8-1.

På grunnlag av orienteringen fastsetter Norges vassdrags- og energidirektorat ved enkeltvedtak *ny årlig inntektsramme og ny mer- og mindreinntekt for kjøper og selger med virkning fra det år partene blir enige om, men ikke tidligere enn det år orienteringen er mottatt*. Partenes samlede årlige *inntektsramme endres* ikke som følge av overdragelsen.

§ 10-4 annet og tredje ledd skal lyde:

Norges vassdrags- og energidirektorat skal informeres skriftlig om konsekvensene for *de årlige inntektsrammene, mer- og mindreinntekt og kostnadsgrunnlaget* av både kjøper og selger, senest tre uker etter at de nødvendige tillatelser fra myndighetene er gitt.

På grunnlag av den skriftlige orienteringen fastsetter Norges vassdrags- og energidirektorat ved enkeltvedtak *nye årlige inntektsrammer og mer- og mindreinntekt for avtalepartene med virkning fra det år partene blir enige om, men ikke tidligere enn det år orienteringen er mottatt*.

§ 11-2 første ledd skal lyde:

For fastsettelsen av årlig inntektsramme for systemansvarlig nettselskap gjelder kapittel 7, 8, 9, 10 og 12 så langt de passer, med et årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret.

§ 11-2 annet ledd første punktum skal lyde:

Årlig tillegg for kostnader knyttet til utøvelsen av systemansvaret fastsettes ved *enkeltvedtak på bakgrunn av forventede årlige kostnader*.

Nytt § 12-2 tredje ledd skal lyde:

Operatøren skal hvert år oversende informasjon til Norges vassdrags- og energidirektorat om årlig nettap i MWh fordelt på hvert av de involverte nettselskapene.

Ny § 18-6 skal lyde:

§ 18-6. Overgangsbestemmelser

For vedtak som gjelder for reguleringsperioden 2002-2006 skal forskrift om økonomisk og teknisk rapportering slik den lød 31. desember 2006 legges til grunn.

Eventuell mer- eller mindreinntekt på grunn av KILE, jf. slik § 9-1 første ledd lød 31. desember 2006, skal avsettes eller aktiveres som mer- eller mindreinntekt i henhold til § 7-5 med virkning fra 1. januar 2007.

Ved beregning av årlig inntektsramme for 2007 og 2008 skal både kostnadsgrunnlaget og kostnadsnormen tillegges 50 prosent vekt, jf. § 8-6.

II.

Endringene trer i kraft 1. januar 2007

5 Referanser

Dreber Lundkvist & Partners (DLP), *Utredning av referanserente (inkludert risikopremie) til bruk ved fastsettelsen av årlige inntektsrammer for perioden 2007-2001*, rapport utarbeidet for NVE, 2004

ECON, Integrering av KILE i inntektsreguleringen, rapport 2006/028, ECON senter for økonomisk analyse og Oeconomica, 2006

NVE-dokument 3/2006, *Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten*, høringsdokument mai 2006

NVE-dokument 19/2005, *Endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering mv.*, desember 2005

NVE-dokument 9/2005, *Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten*, høringsdokument juni 2005

Samdal, K., Kjølle, G., Kvitastein, O., Singh, B., *Anbefaling til nye KILE-satser*, Notat, Sintef Energiforskning, 2002

SKM, *Beregning av referansepris og tapskostnader på kraft*, Skandinavisk Kraftmegling AS, 2005

6 Liste over høringsinstanser med uttalelser

Barne- og likestillingsdepartementet
BKK AS
Bodø Energi AS
Dalane Energi IKS
Datatilsynet
DSB - Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
EB Nett AS
EBL – Energibedriftenes Landsforening
Eidsiva Nett AS
EL & IT Forbundet
Enova SF
Finansdepartementet
Finansnæringens hovedorganisasjon
Forbrukerombudet
Forbrukerrådet
Fornyings- og administrasjonsdepartementet/ Konkurransetilsynet
Fortum Distribution AS
Fredrikstad Energinett AS
FSN - Forum for Strategisk Nettutvikling
Hafslund Nett AS
Hammerfest Energi
Haugaland Kraft
HSH - Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon
Istad AS
Justervesenet
Justisdepartementet
Kredittilsynet
KS Bedrift
LO - Landsorganisasjonen
Lyse Nett AS
Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Nett AS
Norsk Fjernvarme
Nærings- og handelsdepartementet
Småkraftforeninga
Sogn og Fjordane Energi AS
Sognekraft AS
Sosial- og helsedirektoratet
Statkraft AS
Statkraft AS
Statnett
Sunnfjord Energi
Sunnhordland Kraftlag
Tafjord Kraft AS

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Dokumentserien i 2006

- Nr. 1 Inger Sætrang: Statistikk over nettleie i regional- og distribusjonsnettet 2006 (53 s.)
- Nr. 2 Erik Holmqvist : Flomberegning for Audna ved Konsmo, 023.B (24 s.)
- Nr. 3 Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten. Forslag til endring vedrørende KILE, referanserente, justering for investeringer, mv. Høringsdokument 5. mai 2006 (36 s.)
- Nr. 4 Inger Sætrang: Oversikt over vedtak og utvalgte saker. Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2005 (139 s.)
- Nr. 5 Lars-Evan Pettersson: Flomberegning for Ulefoss. Flomsonekartprosjektet (21 s.)
- Nr. 6 Roar Kristensen: Forslag til endring i forskrift om systemansvaret i kraftsystemet Høringsdokument 3. juli 2006 (21 s.)
- Nr. 7 Karstein Brekke (red.): Forslag til endringer i forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet Høringsdokument 3. juli 2006 (33 s.)
- Nr. 8 Forslag til endringer i forskrift om måling, avregning mv. Høringsdokument 1. juli 2006 (25 s.)
- Nr. 9 Velaug Amalie Mook: Rapporterte data om utkoblbare overføringer 2004 (24 s.)
- Nr. 10 Forslag til ny forskrift om sikkerhet med vassdragsanlegg (Damsikkerhetsforskriften) Høringsdokument 29. september 2006 (80 s.)
- Nr. 11 Den økonomiske reguleringen av nettvirksomheten fra 2007. Oppsummering av høring i 2006 og endringer i forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, m.v. (39 s.)